

HÁROMÉVES MEGÁLLAPODÁS A KÖZALKALMAZOTTI SZFÉRÁBAN

A gazdasági és társadalmi felemelkedés, a gazdaság tartós növekedése, a gazdaság tartós növekedése, a gazdaság és az államháztartás egyensúlyának helyreállítása – ideértve az államháztartási reform végrehajtását – közös jövőnk alapja. A szükséges lépések megtételéhez és sikeréhez elengedhetetlen a társadalmi párbeszéd, az együttműködés és a béke.

Az államháztartási reform tennivalóit és a munkavállalókra háruló követelményeket szem előtt tartva, a Kormány, illetve a közalkalmazotti szféra munkavállalóit képviselő konföderációk és szakszervezetek, a helyi önkormányzatok országos szövetségei, az intézményi munkáltatói szövetségek (a továbbiakban: Partner) – a Kormány és a Partner együtt a továbbiakban: Felek – arra a közös elhatározásra jutottak, hogy a reform mielőbbi sikeres végrehajtásának érdekében rendszeres együttműködést alakítanak ki és tartanak fenn az 1998. évben a költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsa (a továbbiakban: KIÉT), az ágazati érdekegyeztető fórumok, valamint egyéb kapcsolattartási formák keretében.

A Feleket az a meggyőződés vezeti, hogy az államháztartási reform nem valósítható meg az érintett munkavállalók többségének támogatása – illetve adott kérdésekben tudomásulvétele – nélkül.

Együttműködésünkben biztosítékot látnak arra, hogy a reform előnyeiből e munkavállalók is részesüljenek, illetve elviselhetővé tegyék számukra az elkerülhetetlen terheket.

A Felek – attól a szándéktól vezérelve, hogy a közpénzből finanszírozott közfeladatok meghatározása és ellátása közmegegyezést tükrözzön – az 1996-98 évekre a következőkről állapodnak meg:

I. Bérpolitika

A Felek

- 1, egyetértenek abban, hogy a közalkalmazotti szférában a hatékonyabb munkavégzés elemi feltétele az ott dolgozó munkavállalók munkájának méltányos anyagi elismerése,
- 2, között egyetértés alakult ki a bérpolitika három alapvető törekvésében, nevezetesen, hogy
  - a, olyan illetményrendszerre van szükség, amely ösztönzi a teljesítményt és a minőségi munkavégzést,
  - b, a közalkalmazotti szféra és a versenyszféra bérszínvona közötti olló az elkövetkező három év során ne nyíljon tovább, sőt, a különbség lehetőleg csökkenjen,
  - c, a közalkalmazotti szféra reálbérszínvona – az 1996-os, legfeljebb 2%-os reálbércsökkenést feltételezve – 1997-től annak függvényében, hogy a gazdasági stabilizáció és az államháztartási reform a meghatározott mederben halad előre-tovább ne romoljon, lehetőség szerint javuljon.
- 3, az éves költségvetési törvényjavaslatok során – a parlamenti benyújtást megelőzően – a megállapodás céljával tárgyalásokat folytatnak a soron következő év

- a, rögzítik a központi költségvetés vállalását a bérnövekedés fedezetében és azt, hogy más forrásokból – így a helyi önkormányzatokból, az egészségügyi önkormányzatéból és a költségvetési intézmények saját takarékosabb gazdálkodásából – milyen fedezet biztosítását tartják kívánatosnak, illetve lehetségesnek,
- b, szükségesnek látják a közalkalmazotti bérméchanizmus finanszírozási rendszerének továbbgondolását, ezen belül az illetményrendszer, beleértve a pótlékok áttekintését, amely egyaránt biztosítja az ágazati, szakmai sajátosságok megjelenítését és a minőségi munka megbecsülését valamint biztosítja azt, hogy a létszámcsökkenésből keletkező bérmegtakarítás az azt végrehajtó ágazatban maradjon,
- c, közösen fogalmazzák meg a hároméves és az ebből adódó éves béripolitikai prioritásokat.

II. Munkajog

A Felek

- 1, szükségesnek tartják, hogy 1996-ban közösen áttekintsék a közalkalmazotti szféra munkavállalóira vonatkozó munkajogi szabályokat, majd ezt követően – legkésőbb 1997-ben – kialakítsák annak átfogó módosításra vonatkozó javaslatukat, amely megfelel a társadalmi és gazdasági realitásoknak, és jobban igazodik az ágazati sajátosságokhoz. A Kormány vállalja, hogy a közalkalmazotti törvény egyeztetett tervezetét a hároméves időszakon belül az Országgyűlés Elé terjeszti. Ezen belül különös figyelmet kell fordítani arra, hogy
  - mi legyen a közalkalmazotti törvény hatálya (azaz ki tekinthető közalkalmazottnak),
  - ki személyesítse meg a munkáltatót.A Kormány vállalja azt is, hogy együttműködik a Partnerekkel a közalkalmazotti törvény végrehajtását szolgáló rendeletek módosításában.
- 2, együttesen megvizsgálják annak lehetőségét is, hogy a közalkalmazotti szférában miképpen mozdítható előre a kollektív tárgyalások és megállapodások gyakorlata.
- A Felek kívánatosnak látják ugyanakkor, hogy a jövőben – amennyiben a kollektív tárgyalások és megállapodások terén sikerül előrelépni – a munkaügyi viták rendezése is elsődlegesen helyi szinten történjen,
- 3, együttműködnek az érdekegyeztetés hazai intézményrendszerének küszöbönálló újragondolásában (KIÉT, ágazati, önkormányzati, munkahelyi érdekegyeztetés),
- 4, áttekintik, hogy az érdekképviseletek

működési feltételeinek, alkotmányos jogaik gyakorlásának javítása milyen kormányzati intézkedésekkel segíthetők, és törekednek a jelenleg megoldhatatlan tulajdoni és vagyoni helyzetük törvényi rendezésére.

III: Együttműködés az államháztartási reform megvalósításában

Az államháztartás reformja a gazdasági és költségvetési egyensúly helyreállításának, a tartós gazdasági növekedés megindulásának és ezáltal a gazdasági és társadalmi felemelkedésének alapvető feltétele.

A Felek

- 1, egyetértenek abban, hogy az államháztartás reformja során elkerülhetetlen az elmúlt évtizedekben kialakult állami ellátórendszereknek a gazdaság mai helyzetéhez történő igazítása. Szükséges a szakmai prioritások meghatározása, – és ezekkel összhangban – a rájuk fordított költségvetési kiadások felülvizsgálata, a költséghatékonyság javítása,
- 2, tárgyalásokat folytatnak az államháztartási reform kormányzati jóváhagyásra váró koncepciójáról abból a célból, hogy a kormány elé már olyan reformmegoldások kerülhessenek, amelyeket a Partnerekkel megvitattak és amelyek lehetőség szerint élvezik a Partnernek támogatását,
- 3, megállapodásra törekszenek a szakmai törvényjavaslatokról, azok módosításáról és ezzel összefüggésben a non-profit törvény tervezetéről, melyek együttesen – a feladatok és a források, illetőleg ezek megosztásának és összhangját megteremtése igényével – hivatottak az államháztartás reformjának beindítására, majd megvalósítására. E törvények első csomagja várhatóan 1996 első félévében kerüljön az Országgyűlés elé.
- 4, évente tárgyalásokat folytatnak a KIÉT keretében a költségvetési javaslatról, valamint az egyes ágazatok kiadásainak a GDP-hez viszonyított arányának alakulásáról.

A, Foglalkoztatás

A Felek

- 1, tudatában vannak annak, hogy az államháztartási reform a közalkalmazotti szféra munkavállalóinak egy részét kedvezőtlenül érint. Így egyes területeken elkerülhetetlen a létszám csökkenése, melynek a munkavállalóira eső nehézségeit enyhíteni szükséges. Mindez nem zárja ki a foglalkoztatási feltételek javítását, egyes területeken a létszám növekedését.
- Ezért egyetértnek abban, hogy ágazati-szakmai és speciális munkaerő-piaci programokkal – ide értve a részmunkaidős foglalkoztatást, a munkaerő-piaci tanácsadást, közvetítést, az átképzést – kell segíteni, hogy

minél kevesebben és a lehetséges legrövidebb időre váljanak munkanélkülivé, és az elbocsátottak minél előbb munkát találjanak.

E programokat mindenekelőtt a meglévő intézményrendszerre kell építeni.

2, egyetértenek abban, hogy a Kormány-nak meg kell vizsgálnia a felsőfokú szakemberképzés struktúráját és összhangba kell hozni a munkaerőpiac igényeivel.

B, Közoktatás és szakképzés

A Felek

1, szükségesnek tartják a közoktatási törvény szakmai szempontok szerinti átfogó felülvizsgálatát. Ki kell dolgozni a közoktatás és szakképzés új finanszírozási rendszerét úgy, hogy mindez ne eredményezze források kivonását a közoktatás és a szakképzés rendszeréből.

2, megvizsgálják, milyen lépéseket lehet tenni a közoktatásban és a szakképzésben foglalkoztatottak munkaerő-kínálatának mérséklésére és szabályozására nyugdíjas pedagógusok alkalmazásának szűkítésével, a pályakezdő pedagógusok számára is elérhető gyakornoki rendszerrel, a pedagógusok munkaviszony keretében történő alkalmazásának elősegítésével, valamint a gyakorlatból a szakemberek szakképzésbe történő folyamatos bevonásával.

3, a közoktatásban indokoltnak tartják megvizsgálni egy területi helyettesítési rendszer megszervezését az álláshelyek megszűnésével munkanélkülivé váló pedagógusok helyzetének javítása céljából; 4, fontosnak tartják olyan átképzési és továbbképzési rendszer bevezetését, amely elősegíti a közoktatás és a szakképzés modernizációját, a pedagógusok oktatási rendszeren belüli mobilitását és javítja a pályán maradó pedagógusok, szakoktatók és a szakmai képzést biztosító szakemberek képzettségi színvonalát.

C, Felsőoktatás

A Felek

1, egyetértenek abban, hogy tovább kell folytatni az intézmény struktúra átalakítását oly módon, hogy a növekvő hallgatói, tanulói létszám mellett az alapfeladatok (oktatás, kutatás, tudományok művelése) teljesítése biztosított legyen. A felsőoktatásban központi döntésű létszámleépítésre nem kerül sor.

2, együttműködnek a teljesítményt és a minőségi szempontokat fokozottan érvényesítő normatív finanszírozási rendszer kidolgozásában és 1996-97. évi fokozatos bevezetésében, amely nem veszélyeztetheti az alapfeladatokat ellátását,

3, kifejezik együttműködési szándékukat az intézményi struktúra átalakításának (integráció) felgyorsítására, amely folyamatnak a szervezeti párhuzamosságok megszüntetését, a diverzifikált és koncentrált képzést, valamint a szétaprózott intézményhálózat és a belső szervezet korszerűsítését kell eredményeznie a minőségi szempontok figyelembevételével,

D, Kultúra, közgyűjtemények, közművelődés

A Felek

1, egyetértenek abban, hogy az állami és önkormányzati feladatok, e feladatok

ellátásának módját és finanszírozását, és ennek foglalkoztatási garanciáit törvényekben kell rögzíteni,

2, ennek érdekében együttműködnek a könyvtári, a múzeumi, a közművelődési törvények megalkotásában, továbbá a levéltári törvény szükséges módosításában, a Kormány pedig kötelezettséget vállal arra, hogy a kidolgozott és egyeztetett törvényjavaslatokat 1996 folyamán benyújtja az Országgyűlésnek,

3, egyetértenek azzal, hogy a személyi jövedelemadó 1 %-a az adózó választása alapján az általa megjelölt kulturális célra is fordítható legyen, az erre vonatkozó részletes szabályozás kialakításában együttműködnek,

4, kifejezik érdekeltységüket a Nemzeti Kulturális Alap működésével összefüggő szabályozás továbbfejlesztésében és az Alap számára további források felkutatására irányuló erőfeszítésekben.

E, Művészeti intézményrendszer

A Felek

1, egyetértenek abban, hogy a művészeti intézményrendszer modernizációja a meglévő és megőrzendő értékek mentén történhet, és ez csak fokozatosan mehet végbe,

2, kifejezik érdekeltységüket abban, hogy az előadó-művészeti intézményekben az illetményrendszer átalakítása a minőségi szempontokat – az egyes előadó-művészi munkakörök sajátosságait – fokozottan figyelembe véve történjék,

3, egyetértenek abban, hogy a művészeti intézményrendszer működésében meghatározó jelentőségű szabályozások kialakításánál figyelembe kell venni a terület szakmai és jogi sajátosságait.

IV. Garanciák

A Felek

1, közös érdeküknek tekintik a munkabéke megőrzését a közalkalmazotti szférában, így a konfliktusok lehetőség szerinti megelőzését, elkerülését és ha mégis kialakulnának, közös erőfeszítéssel történő, gyors, tárgyalásos rendezését.

2, a közalkalmazotti szféra egészét, illetve ágazatait érintő munkaügyi viták rendezésében a legmagasabb szinten képviseltetik magukat.

A tárgyalásokon a kormány részéről a területileg illetékes miniszter (államtitkár) valamint a MÜM és a PM képviselője, a szakszervezetek részéről pedig a konföderáció(k) vezetői, illetve az érintett helyi önkormányzatok országos szövetségeit és az intézményi munkáltatói szövetségeket.

3, a tárgyalásokat a sztrajktörvényben rögzített módon kívánják lefolytatni.

4, a jelen megállapodás betartásának ellenőrzésére a KIET különbizottságot hoz létre. A bizottság számára a szükséges adatokat a Munkaügyi Minisztérium Biztosítja.

A bizottság évente értékeli a megállapodásban foglaltak megvalósítását.

V. Záradék

1, A jelen megállapodás nyitott az államháztartási reformban, illetve a közalkalmazotti szféra munkaügyeiben érintett minden olyan további társadalmi szereplő csatlakozása számára, aki a felsorolt törekvések jegyében kész a Kormánnyal, a szakszervezetekkel, a helyi önkormányzatok országos szövetségeivel, az

intézményi munkáltatók szövetségeivel együttműködni

2, E dokumentum - az érintettek kölcsönös érdekei és szándékaival - ágazati és szakmai részmegállapodásokkal egészülhet ki.

Budapest, 1996 március 28.

A szakszervezetek részéről:

Szakszervezetek Együttműködési Fóruma:

Dr. Szabó Endre elnök

Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés:

Dr. Kuti László elnök

Agrárkutatási és Kutatási

Dolgozók Szakszervezete:

Dr. Vigh László elnök

Bölcsődei Dolgozók

Demokratikus Szakszervezete:

Mester Jánosné elnök

Egészségügyben Dolgozók

Demokratikus Szakszervezete:

Dr. Gulyás Judit elnök

Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete:

Dr. Kis Papp László elnök

Honvédségi Dolgozók Szakszervezete:

Breuer László vezető titkár

Honvédszakszervezet:

Sörös István elnök

Közgyűjteményi és Közművelődési

Dolgozók Szakszervezete:

Vadász János elnök

Közszolgálati Szakszervezetek Szövetsége:

Michalkó Péter elnök

Közúti Igazgatóságok

Dolgozóinak Szakszervezete:

Kovács István elnök

Magyar Köztisztviselők és

Közalkalmazottak Szakszervezete:

Fehér József elnök

Magyar Zeneművészek és

Táncművészek Szakszervezete:

Gyimesi László főtítkár

Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete:

Molnár Péter ügyvivő

Pedagógusok Szakszervezete:

Borbáth Gábor titkár

Színházi Dolgozók Szakszervezete:

Döme Sándor főtítkár

Tudományos és Innovációs Dolgozók

Szakszervezete:

Dr. Kuti László elnök

Vízügyi Országos Szakszervezet:

Tarró Péter titkár

Helyi Önkormányzatok

Országos Szövetségei részéről:

Kisvárosi Önkormányzatok Országos

Érdekvédelmi Szövetsége:

Dr. Magyar Levente elnök

Községi Önkormányzatok Szövetsége:

Dr. Cseszko Ferenc főtítkár

Magyar Faluszövetség

Béce Lajos elnök

Magyar Önkormányzatok Szövetsége:

Dr. Gémesi György elnök

Megyei Jogú Városok Szövetsége:

Dr. Hevessy József elnök

Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége:

Dr. Balogh László elnök

Települési Önkormányzatok Országos

Szövetsége nevében:

Dr. Köllner Ferenc főtítkár

Intézményi Munkáltató Szövetségek részéről:

Agrárkultató Intézmények Országos Szövetsége:

Dr. Magyar József ügyvezető

Főiskolai Főigazgatói Konferencia:

Medvéne Dr. Szabad Katalin

Magyar Kulturális Szövetség:

Török Imre alelnök

Magyar Rektori Konferencia:

Dr. Frenyó V. László elnök